KARANASAN NG MGA KABATAAN NA NA-REHAB DAHIL SA DROGA

NARCISO V. LIMOS JR.
RICO V. SANTOS

Di-gwadradong Tesina na Ipinasa sa Kaguruan ng Departamento ng Sikolohiya,
Kolehiyo ng Sining at Agham, Pampamahalaang Unibersidad ng Gitnang Luzon
Lungsod Agham ng Muñoz, Nueva Ecija
Bilang Katuparan ng mga Pangangailangan
para sa Kursong

BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA

HUNYO 2018

DAHON NG PAGPAPATIBAY

Di-gradwadong tesis na may pamagat na "**KARANASAN NG MGA KABATAAN NA NA-REHAB DAHIL SA DROGA**" inihanda at ipinasa nina **NARCISO V. LIMOS JR.** at **RICO V. SANTOS**, bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA**, ay tinanggap at sinang-ayunan.

MYLENE G. SACRO
Tagapayo

6-4-18
Petsa

ROBINSON Z. LUMONTOD III
Tagasuri

6-4-18
Petsa

ANGELO R. DULLAS
Tagapamahala ng Pananaliksik
Departamento ng Sikolohiya

06-4-18
Petsa

Tinanggap at sinang-ayunan bilang pagtupad sa mga pangangailangan para sa kursong **BATSILYER NG SINING SA SIKOLOHIYA.**

ANGELO R. DULLAS
Tagapangasiwa
Departamento ng Sikolohiya

6-4-18
Petsa

RICH MILTON R. DULAY, M.Sc.
Tagapamahala ng Pananaliksik
Kolehiyo ng Sining at Agham

6/4/18
Petsa

EVARISTO A. ABELLA, Ph.D.
Dekano, Kolehiyo ng Sining at Agham

6-4-18
Petsa

ANG MAY AKDA

Ang mananaliksik na si Narciso Villanueva Limos Jr. ay residente ng Barangay Sta. Lucia, Guimba, Nueva Ecija. Siya ay ipinanganak noong Hulyo 13, 1995 sa Guimba Nueva Ecija kung saan siya ay kasalukuyang naninirahan kasama ang kanyang mga magulang na sina Ginoong Narciso A. Limos Sr. at Ginang Concha V. Limos.

Siya ay nakapagtapos ng elementarya sa Guimba East Central School at nagkamit na ikalawang karangalan noong taong 2008 at tinapos ang sekondarya sa Guimba National High School taong 2012. Matapos makapagtapos ng sekondarya siya ay nag-aral ng anim na buwan sa Provincial Man Power Training Center sa Guimba, Nueva Ecija at kumuha ng kursong *Building Wiring Installation* at natapos ito taong 2012. Pagkalipas ng isang taon ay muli siyang nag-aral ng kolehiyo, siya ay kumuha ng kursong Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya sa Kolehiyo ng Sining at Agham, Unibersidad ng Gitnang Luzon, Lungsod Agham ng Muñoz, Nueva Ecija at magtatapos sa buwan ng Hunyo taong 2018.

ANG MAY AKDA

Ang mga mananaliksik na si Rico V. Santos ay may edad na dalawapung taong gulang na ngayon. Ipinanganak siya noong ika-25 ng Pebrero, 1998. Siya ay nakatira sa Sapang Cauayan, Science City of Muñoz , Nueva Ecija. Ang pangalan ng kaniyang mga magulang ay Ginoong Ramil B. Santos at Ginang Leonora V. Santos. Siya ay nakapagtapos sa elementarya na may parangal na ikatlong-karangalang banggit sa paaralan ng Sapang Cauayan Elementary School at nakapagtapos ng Sekondarya sa paaralan ng Muñoz National High School at nagtapos ng Tersera sa paaralan ng Central Luzon State University na may kursong Batsilyer ng Sining sa Sikolohiya.

PASASALAMAT

Walang sino mang indibidwal ang nabubuhay para sa sarili lamang at kayang harapin ang mga pagsubok na dumarating sa kanya sa araw-araw na pamumuhay ng walang tulong ng Diyos at mga taong nakapaligid sa kànya. Ang lahat ng bagay ay darating din sa perpektong lugar sa tamang panahon. Sabi nga sa kasabihan *"in God's time"* bastat maghintay ka lamang. Nais ipabatid ng mananaliksik na si **Narciso Villanueva Limos Jr**. ang kanyang buong pusong pasasalamat sa mg sumusunod:

Una, sa kanyang tagapayo na si **Ms. Mylene G. Sacro**, para sa kanyang suporta at walang sawang paghikayat sa mananliksik na tapusin ang pag-aaral na ito sa itinakdang panahon; para sa gabay, oras at panahon na ginugol niya upang maisayos ang bawat detalye ng pag-aaral. Kung hindi dahil sa kanya, ang pag-aaral na ito ay hindi matatapos at hindi magigiging ganap na tesis. Siya ay nagbigay din ng pag-asa sa mananaliksik. Maraming salamat po Ma'am.

Ikalawa, sa tagusuri sa pag-aaral na ito na si **Mr. Robinson Z. Lumontod III**, para sa tulong niya upang maisaayos ang daloy ng papel ng pag-aaral na ito. Sa kanyang mga payo at walang sawang pagbabasa ng papel upang hanapin ang mga maling tema, letra at pormat ng papel at iayos ito. Maraming salamat po Sir sa lahat lalo na sa pagpayag na maging tagasuri ng pag-aaral na ito.

Ikatlo, sa tagapamahala ng pananaliksik na ito na si **Mr. Angelo R. Dullas,** para sa kanyang mga komento at rekomendasyon upang mapaganda ang pag-aaral. Sa kanyang *words of wisdom* sa pag-sasaliksik, para sa paghihikayat sa mananaliksik na gawin ang lahat ng makakaya upang matapos ang pag-aral at makuha ang layunin nito. Maraming salamat po Sir.

Sa mga faculty and staff ng departamento ng sikolohiya, partikular na sa unang naging tagasuri sa pag-aaral ng mananaliksik kay sir Wowee Ruiz Deguzman, maraming salamat po sa mga payo at mga birong masasaya na nakapagpawala ng *stress* ng mananaliksik. Salamat din sa partner ng mananaliksik, kay **Rico V. Santos** na laging positibo sa buhay, para sa kanyang tulong upang matapos ang papel.

Kina **Carla G. Nimer at Arlene Dimafelix** na mga kaibigan ng mananaliksik, na nagsilbing inspirasyon niya, para sa kanilang pagda-*down* sa mananliksik at palaging pagsasabi na hindi niya matatapos ang tesis at hindi siya makakapagtapos sa tamang panahon. Nais ipabatid sa kanila ng mananliksik na hindi niya ito tiningnan bilang isang negatibo bagkus ginawa niya itong inspirasyon upang patunayan sa kanila na kaya niya at magagagawa niya. Maraming salamat sa inyo, dahil sa inyo nagpursigi ang mananliksik.

Sa pamilya ng mananaliksik, sa **Mama, Papa**, at ate **Beniece Benito Limos**, para sa tulong kapag hindi na alam ng mananaliksik ang kanyang gagawin at pag-iintindi sa pag-aaral na ginawa ng mananaliksik. Sa kuya ng mananaliksik na si **Marjun Limos** na nagbibigay ng pera upang may magamit ang mananaliksik sa kanyang pag-aaral. Maraming salamat po.

At sa **PANGINOON** isang malaking **PASASALAMAT** ang ipinababatid ng mananaliksik, kung hindi dahil sa kanya ang mananaliksik ay walang mararating at hindi makakatapos. Sa pagbibigay ng buhay, lakas ng katawan, tibay ng loob, at talino na siyang nagbigay daan upang matapos ang pag-aaral. Kung di dahil sa kanya ang papel ng pag-aaral na ito ay imposibleng matapos.

PASASALAMAT

Sa bahagi ng pag-aaral na ito, nais kong pasalamatan anglahat ng taong tumulong, sumuporta at nagbigay sakin ng lakasng loob upang mabuo ang pananaliksik na ito.

Unang-una sa lahat nag-papasalamat ako sa Panginoon na siyang gumabay at nagbigay ng lakas at katalinuhan upang magawa itong pananaliksik naito. Sa aking mga magulang na sina **Ramil B. Santos** at **Leonora V. Santos** na siyang nagbigay sakin ng lakas ng loob para harapin ang lahat ng problema at sa tulong ng aking mga magulang natapos itong pananaliksik na ito dahil sa suportang inyong binibigay sa hirap nadinadanas niyo para lamang kami ay makapag-aral at makapagtapos sa lahat ng sakripisyo niyo para sa amin na hindi kayo nagsasawa na suportahan kami sa aming pag-aaral kahit na nahihirapan na kayo maraming salamat po at sa aking tita na si **Maribel B. Santos** na siyang nagbibigay ng gastusin sa aming pag-aaral buwan-buwan nag-papasalamat po ako kasi nanadiyan po kayo para suportohan ang pag-aaral naming magkakapatid kahit nasa malayo po kayo hindi parin po nawawala yung pagmamahal at suporta naibinibigay niyo po sa amin nakahit alam naming na naghihirap kayo diyan sa ibang bansa sinusuportahan niyo parin po kami sa aming pag-aaral para makapag-tapos kaya po nagpapasalamat ako at hindi ng hindi ko po kayo bibiguin sa pangarap na gusto niyo para sa amin.

Sa aming tagapayo na si **Ma'am Mylene G. Sacro** nahindinag sawa sa aming turuan kami at gabayan kami sa aming pananaliksik na ginagawa simula umpisa at hanggang huli nandiyan po kayo para matapos po naming ng maganda ang aming papel na utang na loob po naming ang tagumpay na nakamit po naming para po maipasa itong

pananaliksik na ito, itatanim po namin sa isipan po naming ang lahat ng mga payo samin sa paggawa ng pananaliksik at napakasaya po naming dahil kayo ang nagging tagapayo naming kasi napakabait niyo po at binibigyan niyo po kami ng lakas para mayari ang aming pananaliksik maraming salamat po. Sa aming tagasuri na si **Sir Robinson Z. Lumontod III** maraming salamat po sa mga payo at kumento naibinigay niyo po sa amin upang mapaganda ang aming pananaliksik at patinarin kay **Sir Wawie DG. Ruiz** na naging tagasuri din naming sa *Thesis 1* maraming salamat po sa mga payo at mga kumento na sinabi niyo para mapaganda ang aming pananaliksik. Sa tagapamahala ng aming pananaliksik na si **Sir Angelo R. Dullas** maraming salamat po sa paggabay niyopo sa amin at sa pagpayo sa ikakaganda ng aming pananaliksik. Sa aking mga kaibigan na sina **Carla G. Nimer** at **Arlene C. Dimafelix** maraming salamat sa pagtulong sa amin sa pagbibigay ng impormasyon sa aming pananaliksik at pagtulong sa amin sa pag-aayos ng mga gamit sa araw ng aming *defense*. Sa lahat ng aming naging guro sa aming departamento maraming salamat po sa lahat ng talino at mga aral na natututunan naming sa inyo kung hindi dahil sa inyong tulong hindi naming magagawa itong pananaliksik na ito dahil kayo ang nagbigay sa amin ng talino simula umpisa sa paggawa ng mga *research* upang mahasa kami pagdating sa aming*Thesis* at malinawan kami sa pagsasagawa ng isang pananaliksik kaya maraming maraming salamat po sa inyo.

Sa lahat ng mga tumulong at nagdasal na maging maayos ang pananaliksik na ito maraming salamat kasi nandiyan kayo para tulungan kami at palakasin ang aming loob para maisagawa ito ng maayos at upang magkaroon ng magandang resulta ang pananaliksik na ito. Napaksarap sa pakiramdam namaraming tumutulong sayo nakapag

na hihirapan kana nandiyan sila para damayan ka at palakasin ang loob mo, salamat sa lahat ng mga taong tumulong sakin at maging maganda itong pananaliksik na ito.

TALAAN NG NILALAMAN

	PAHINA
PAMAGAT	i
DAHON NG PAGPAPATIBAY	ii
ANG MAY AKDA	iii
PASASALAMAT	v
TALAAN NG NILALAMAN	x
LISTAHAN NG MGA TALAHANAYAN	xii
LISTAHAN NG MGA APENDISES	xiii
ABSTRAK	xiv
PANIMULA	1
Dahilan ng Paggamit ng Droga	3
Epekto ng Droga	4
Rehabilitasyon	6
Ang Kasalukuyang Pag-aral	9
Konseptwal na Balangkas	12
Teoretikal na Balangkas ng Pag-aaral	14
METODO	15
Disenyo ng Pag-aaral	15
Mga Kalahok	15
Instrumentasyon	15
Paraan ng Pagkuha ng mga Datos	16
Pag-aanalisa sa mga Datos	17
RESULTA	19
Unang Kalahok	19
Ikalawang Kalahok	30
Ikatlong Kalahok	39
Ikaapat na Kalahok	48
DISKUSYON	56

TALAAN NG NILALAMAN

	PAHINA
PAMAGAT	i
DAHON NG PAGPAPATIBAY	ii
ANG MAY AKDA	iii
PASASALAMAT	v
TALAAN NG NILALAMAN	x
LISTAHAN NG MGA TALAHANAYAN	xii
LISTAHAN NG MGA APENDISES	xiii
ABSTRAK	xiv
PANIMULA	1
Dahilan ng Paggamit ng Droga	3
Epekto ng Droga	4
Rehabilitasyon	6
Ang Kasalukuyang Pag-aral	9
Konseptwal na Balangkas	12
Teoretikal na Balangkas ng Pag-aaral	14
METODO	15
Disenyo ng Pag-aaral	15
Mga Kalahok	15
Instrumentasyon	15
Paraan ng Pagkuha ng mga Datos	16
Pag-aanalisa sa mga Datos	17
RESULTA	19
Unang Kalahok	19
Ikalawang Kalahok	30
Ikatlong Kalahok	39
Ikaapat na Kalahok	48
DISKUSYON	56

KONKLUSYON 66
REKOMENDASYON 68
BATAYAN NG PAG-AARAL 70
MGA APENDISES 76

LISTAHAN NG TALAHANAYAN

TALAHANAYAN		PAHINA
A	Konseptwal na Balangkas	12

LISTAHAN NG APENDISES

APENDISES		PAHINA
A	Gabay na Tanong	76
B	Repleksiyon sa Paggawa ng Tesina	78

ABSTRAK

LIMOS, NARCISO JR. V. at **SANTOS, RICO V.,** Departamento ng Sikolohiya, Kolehiyo ng Sining at Agham, Pampamahalaang Unibersidad ng Gitnang Luzon, Nueva Ecija, Philippines, **HUNYO 2018, KARANASAN NG MGA KABATAAN NA NA-REHAB DAHIL SA DROGA.**

Tagapayo: MYLENE G. SACRO

Ang pag-aaral na ito ay isang kwalitatibo at layuning pag-aralan ang karanasan ng mga kabataan na na-rehab dahil sa droga, partikular na ang mga nakatulong sa kanila upang makalaya sa droga, mga pagbabagong nangyari sa kanilang sarili sa loob ng rehabilitasyon, buhay sa labas at mga aral na natutunan. Ang mga kalahok ay pawang mga lalaki lamang na nakatira sa loob ng probinsya ng Nueva Ecija, isang taon mahigit ng nakalaya sa rehabilitasyon at wala pang asawa. Ang mga mananaliksik ay nakipagkwentuhan at *thematic analysis* ang ginamit sa pag-aanalisa ng mga datos.

Sa kabuuan lumabas sa pag-aaral na may pagkakahalintulad ang mga kwento ng karanasan ng mga kabataan na gumamit ng droga at napasok sa rehabilitasyon. Sa apat na kalahok, makikitang pare-pareho ang pinag-ugatan ng paggamit ng mga kabataan ng droga at ito ay ang impluwensiya ng mga barkada at problema pagdating sa pamilya. Ngunit ng mapasok sa rehabilitasyon sila ay natulungang makalaya sa droga. Ang mga nakatulong sa kanila upang makalaya sa droga ay ang mga sumusunod pagmamahal at suporta ng kanilang pamilya, pananampalataya sa panginoon, pagkamulat patungkol sa kaalaman sa droga at tiwala sa kanilang sarili. Subalit matapos makalabas sa rehabilitasyon hindi nila naiwasan ang diskriminasyon at panghuhusga ng mga tao. Ganun pa man, nakaranas man ng panghuhusga sa mga taong nakapaligid sa kanila

matapos gumamit at makalaya sa rehabilitasyon ay nanatili silang positibo sa buhay at hindi ininda ang mga panghuhusga sa kanila, bagkus ginawa nila itong inspirasyon upang patuloy na magbago at maging isang mabuting tao.

Batayan sa Pag-aaral

Aiming at Students, A Rehab Center Is Being Prepared." Jawa Pos[Surabaya, Java] 20 Apr. 2014: n. pag. Print. United Nations Office on Drugs and Crime. (February 2013). Situation Assessment on Amphetamine-Type Stimulants.PDF.

Alhyas, L. et al (2015). *Adolescents' perception of substance use and factors influencing its use: a qualitative study in Abu Dhabi*. Department of Public Health and Research, National Rehabilitation Centre, Abu Dhabi, UAE Corresponding author: Layla Alhyas. Email: Journal of the Royal Society of Medicine Open; 2015, Vol. 6(2) 1–12 DOI: 10.1177/2054270414567167

Anthony et al., (1982) A psychiatric rehabilitation treatment program: can I recognize one of I see one? Community and Mental Health Journal 18, 83-96.

Azjens I. and Fishbein, M. (2005). The Influence of Attitude on Behavior, New York: McGrawhill.

Bandura, A. (1999). A socio cognitive analysis of Substance Abuse: an agentic perspective. Psychological Science, 1999.

Beazley H. 2002. Vagrants wearing make-up: Negotiating spaces on the streets of Yogyakarta, Indonesia. Urban Studies 39(9): 1665–1683.

Bone R. et al (2011). Live experience of Volatile Substance Misuse, Substance Use and Misuse, May 2011 Supplemental.

Brick (2008) Substance Abuse and GamblingDisorder

Bronfenbrenner, U. (1993). Ecological systems theory.

Cami, J. & Ferre, M. (2003).Drug addiction. The New England Journal of Medicine, 349(10), 975-986

Celia T. Adriano, G.I Sacdalan at R.R Calubayan, *Edukasyong Pangkatawan, Kalusugan at Musika III* , p. 168, FNB EDUCATIONALINC., Edisyon 2000

Choate, P.Adolescent Alcoholism and Drug Addiction: The Experienceof Parents *Sci.* (2015), *5*, 461-476; doi:10.3390/bs5040461 Department of Child Studies and Social Work, Mount Royal University, 4825 Mount Royal Gate SW.,Calgary, AB T3E 6K6, Canada; E-Mail: pchoate@mtroyal.ca; Tel.: +1-403-440-5008; Fax: +1-403-266-0214

"Crystalline Methamphetamine Now Indonesia's "Primary Illicit Drug Threat", UNODC Says." United Nations Office on Drugs and Crime.N.p., n.d. Web. <https%3A%2F%2Fwww.unodc.org%2Findonesia%2Fen%2F2013%2F02%2Fasreport%2Fstory.html>.

De Visser RO & Smith JA. Alcohol consumption and masculine identity among young men.Psychol Health (2007); 22(5): 595–614.

Drug Addiction Treatment and Rehabilitation (NDS, 2001-2008).

Franken R. (2007). Human Motivation (6^{th} ed.). Pacific Grove: Brooks/Cole.

Frisher M, Crome I, Macleod J, Bloor R and Hickman M. Predictive factors for illicit drug use among young people: a literature review. Home Office online report 05/07, http://www.homeoffice.gov.uk/rds (accessed 20 February 2014).

From A path to Flow in Drug Addiction (2010). http://alcoholrehab.com/alcoholrehab/from apathy-to-flow/ Retrieve July 17, 2012.

Gardner et al., (2006), Kumpfer et al., (2003) & UNODC, (2009). Peer influence works more as a contributing factor closer to the time of substance use initiation.

Gogstad, A, C. (1987) *Rehabilitation of Disabled* Oslo: TANO

Harkonen, U. (2007). Bronfenbrenner's ecological theory for students and the audience V International Conference "PERSON. COLOR. NATURE. MUSIC" October 17 21, 2007 Daugavpils University, Daugavpils, Latvia Ulla Härkönen Docent, PhD., lecturer in early childhood education, University of Joensuu Savonlinna Department of Teacher Education

Iqbal MW. 2008. Street children: An overlooked issue in Pakistan. Child Abuse Review 17: 201–209. DOI: 10.1002/car.1026

Kessler RC, Chiu WT, Demler O, Walters EE. Prevalence, Severity, and Comorbidity of 12-Month DSM-IV Disorders in the National Comorbidity Survey Replication. Arch Gen Psychiatry. 2005;62(6):617–27.

Lai, E. (2011) Motivation: A Literature Review . hhtp://www pearsonassessment.com/hai/images/tmrs/Motivation-Review-Final pdf. Retrieve July10, 2012.

Laudet,A. Beckers J. and whites w. (2009). Don't Wanna Go Through. That Madness No more: Quality of Life Satisfaction as predictor of sustained Remission from Illicit drugs Misuse. Substance Use and Misuse, 2009.

Marhe, R., Waters, A.J., Wetering, B.J.M., & Franken, I. H. A. (2013). Implicit and explicit drug-related cognitions during detoxification treatment are associated with drug relapse: An ecological momentary assessment study. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 81(1), 1-12.

National Cancer Institute (NIC) (2013). *NIC dictionary of cancer terms.*Retrieve from http//www.cancer.gov/ dictionary.

National Institute on Drug Abuse (NIDA) (2014): *Principles of drug addiction treatment* NIDA: Typical length of treatment in a therapeutic community.

Parker, H., Newcombe, R. & Bakx, K. (1987) The new heroin users: prevalence and characteristics in Wirral, Merseyside. *British Journal of Addiction* 82, 147-57

Ramos, D. (2014). Ang bawal na gamot sa buhay ng isang kabataan. R27091887

Results from the (2012) National Survey on Drug Use and Health.Detailed tables, www.samhsa.gov/data/ NSDUH/2012SummNatFindDetTables/DetTabs/ NSDUHDetTabsTOC2012.html.

Reyes, E. (2017)*Mga dating drug adik sa Valenzuela, bagong buhay na.*

Rice, M. (2009). A Choice Theory Approach to Drug and Alcohol Abuse, http;//research.familymed. ubc.ca/ files/ 2012/03/IPA- Smith.osborne 21632.pdf. *Retrieved. July 22, 2012.*

Samhsa (2014). Sex and gender differences in substance abuse

Sher KJ, Grekin ER, Williams NA. The Development Of Alcohol Use Disorders. Annu Rev Clin Psychol.2005;1(1):493–523.

Smith, J.M., & Estefan, A. Families Parenting Adolescents with Substance Abuse Recovering the Mother's Voice: A Narrative Literature Review. *J. Fam. Nurs.* 2014, *20*, 4415–4441

Simatwa1, E., et al (2014). Substance Abuse among Public Secondary SchoolStudents: Prevalence, Strategies and Challenges forPublic Secondary School Managers in Kenya: A CaseStudy of Kisumu East Sub County. Educational Research (ISSN: 2141-5161) Vol. 5(8) pp. 315-330, September, 2014 DOI: http:/dx.doi.org/10.14303/er.2014.226 Available online@ http://www.interesjournals.org/ER Copyright © 2014 International Research Journals

Timothy, J., Cosico, J., at Fernando, G. (2015). Hinanakit ng mga Piling Maybahay ng Tahanan sa Pamilya, Trabaho at Lipunan. *LPU Laguna Journal of Arts and Sciences Psychological Research Vol. 2 No.2 September 2015 Research and Statistics Center LPU Laguna, BS in Psychology.*

Wiley, J. & Sons, Ltd. (2013). Sexual Abuse and Drug Abuse Among Homeless Children in Ahvaz, Iran, (wileyonlinelibrary.com) Vol. 22: 408–418 DOI:S 10.1002/car.2263

UNODC (2009), & Cummings et al., (2000). Family and youth drug abuse.

UNODC (2012): TREATNET Quality Standards for Drug Dependence Treatment and Care Services http://www.unodc.org/docs/treatment/treatnet_ quality_standards.pdf